

Betoniteollisuus ry

betoni
vartti

betoni
vartti

Elementtien vähähiilisyyssluokituksen tilannekatsaus

Janne Kihula, Betonteollisuus ry

4.12.2023

Tämä hetki

- VH-luokitus valmisbetonille käytössä vuodesta 2022
  - Edellisessä Betonivartissa Markus Haatainen Lujabetonilta kertoi kokemuksia luokituksesta
- 30. – 31.10. By:n VH-luokituswebinaari
- Elementtien VH-luokitusta ei vielä julkaistu!
  - Luokitus (ohjeet ja laskuri) ulkopuolisessa verifiointissa
  - Julkaisuaikankohta avoin (12/2023...1/2024)
  - Sertifiointihakemuksia voi jo tehdä

Miksi oma luokitus elementeille?

- Kysyntää ja tarvetta monelta suunnalta
  - Tilaajat
  - Valmistajat } = vähähiilisyysvaatimukset
- Valmisbetoni- ja elementtiluokitusta ei pidä eikä voi verrata suoraan toisiinsa, koska ne ottavat huomioon eri asioita.
- Vähähiilisten elementtien käyttö ei vaikuta työmaan normaaliin toimintaan
  - Hankinta
  - Työmaatoiminnot: Asennus, pinnoitus jne.

Luokituksen luonti

- Pohjautuu vastaavaan valmisbetonin luokitukseen.
- Työ aloitettiin loppuvuodesta 2022.
- Kysely REF-arvoista betonielementtien valmistajille.
- REF-arvoja saatiin 17 valmistajalta ja yhteensä 35 tehtaalta.
  - Vastauksia hyvin kaikkiin tuoteryhmiin ja lujuusluokkiin
- Kesällä 2023 laajennettiin luokitusta vielä uudella kyselyllä koskien valkosementtiä sisältäviin elementteihin.

Huomioitavat asiat

- Luokitus elementeissä käytettävälle betonille [kg-CO₂e/m³], mikä sisältää keskimääräisen hukan ja tehtaan energiankulutuksen (sähkö + lämmitys + muut) tuoteryhmille allokoituna tehtaiden valmistusmäärien mukaan.
- Periaatteena on, että luokituksessa on mukana tekijät joihin elementin valmistaja voi vaikuttaa.
- Laskelmassa hukan ja energiankulutuksen oletusarvoja voi valmistaja muuttaa, kun ne on todennettu kolmannen osapuolen toimesta.

Huomioitavat asiat

- Päästöjen laskennassa käytetään EPD:eiden eli ympäristöselosteiden periaatteita muutamien poikkeamin. EPD:stä poiketen luokituksessa lasketaan vain GWP_{total} -päästöt ja tarkastellaan vain EPD:n moduuleita A1...A3.
- Luokituksen betonin päästöarvoa ei voida verrata esimerkiksi betonielementtien ympäristöselosteiden päästöarvoihin, koska jälkimmäiset sisältävät myös raudoituksen sekä elementtien valmistusprosessin aiheuttamat päästöt.

Huomioitavat asiat

- Jos valmistaja käyttää lujempaa lujuusluokkaa tuotantoteknisistä syistä kuin suunnitelmissa esitetty, niin päästöarvon tulee kuitenkin vastata suunnitelmassa esitetyn lujuusluokan päästöarvoa.

TUOTERYHMÄ	Ref.taso	
	GWP.REF	GWP.85™
Ontelo- ja kuorilaatat		
C40/50		
C50/60		
C60/75		
Runkotuotteet ¹⁾		
C35/45	315	270
C40/50	335	285

Suunnittelijan määrittelemä betoni- ja vähähiilisyysluokka C35/45-GWP.REF

Valmistaja käyttää betoniluokkaa C40/50

Valmistaja joutuu käyttämään vähähiilisyysluokkaa GWP.85

Huomioitavat asiat

- Elementtivalmistaja ostaa käytettävän betonin ulkopuolelta
  - Laskelman tekee betonin toimittaja yhteistyössä elementtivalmistajan kanssa
  - Sertifikaatit oltava molemmilla
- Valkosementti
  - Huomattavasti suurempi ominaispäästö kuin harmaassa sementissä, johtuen valmistusprosessista ja kuljetuksesta
- Luokitus ja laskuri tarkoitettu vain Suomessa tehtäville elementeille, koska ref-arvot kysytyt suomalaisilta valmistajilta ja energian sekä eri materiaalien päästöarvot Suomen tietojen mukaan.

Raja-arvot

- Arvot luokitukseen valittu eri tuoteryhmille ja betonin lujuusluokille.
- Referenssitaso GWP.REF on v2022 keskimääräinen taso, vain n. 50% betoneista täyttää tämän
- Elementeille kerätään saatavuustaulukko kuten valmisbetonilla.
- Puuttuvat tuoteryhmät:
  - Portaat -> tässä vaiheessa jätetään pois (ei iso volyyymi rungoissa, EPD)
  - Infra elementit (P-luku betonit) -> lisääminen luokitukseen?

Raja-arvot

- Hukka-% oletusarvot
  - Ontelo- ja kuorilaatat 10 %
  - Muut elementtityypit 2 %
  - Laskelmassa voi valmistaja muuttaa oletusarvoja, kun ne on todennettu kolmannen osapuolen toimesta.
- Tehtaan energiankulutus oletusarvot
  - Sähkön kulutus 50 kWh/m³
  - Lämpöenergian kulutus 100 kWh/m³
  - Laskelmassa voi valmistaja muuttaa oletusarvoja, kun ne on todennettu kolmannen osapuolen toimesta.

Raja-arvot

TUOTERYHMÄ

Ontelo- ja kuorilaatat

C40/50

C50/60

C60/75

Runkotuotteet¹⁾

C35/45

C40/50

C45/55

C50/60

C55/67

C60/75

Muut elementit²⁾

C30/37

C30/37 huokostettu

C35/45

C35/45 huokostettu

C40/50

Seinät, valkosementti

C30/37

C35/45

C40/50

¹⁾ Runkotuotteet: pilarielementit, palkkielementit, TT- ja HTT-laattaelementit.

²⁾ Muut elementit: seinäelementit, massiivilaattaelementit, hormiementit, perustuselementit ja hissikuiluelementit.

Jatkokehitys

- Jatkohanke (laskurin modifiointi)
  - Aikataulu vielä avoin (aloitetaan elementtijulkistuksen jälkeen)
- Mukaan raudoitukset, eristeet, varusteluosat jne. jolloin voi laskea koko elementin päästöarvon -> vh-luokitus kuitenkin edelleen vain elementin betonille.
- Mukaan moduulit A4 (kuljetus työmaalle)

Lisätietoja

- Luokitus ja ohjeet:

<https://vahahiilinenbetoni.fi/>

Seuraavaksi....

Kysymyksiä?

Seuraava Betonivartti pidetään maanantaina 8.1.2024 klo 8.30 aiheena Betonivuosi 2024 (Betoniteollisuus ry ja Suomen Betoniyhdistys ry)